

Gorboschia

100

Nummer 1 - januari 2017

Verenigingsblad van de afdeling Gorinchem - 's-Hertogenbosch van Succulenta

Inhoud

Agenda voor komende bijeenkomsten

Colofon: Adresgegevens bestuur

Ten geleide

Verslag maandag 10 oktober 2016

- Lezing Ben Wijffelaars

Plant van de maand oktober

- *Agave filifera*

Verslag maandag 14 november 2016

- Lezing Hans Huizing

Plant van de maand november

- Echinopsishybride

Verslag maandag 12 december 2016

- De kas het hele jaar rond

Plant van de maand december

- *Echinocactus grusonii*

Column: "100!"

Interview met Han van de Perk

De 100^e Gorboschia - Een terugblik

Agenda voor de jaarvergadering 9-01-2017

- Jaarverslag secretaris

- Jaarverslag penningmeester

- Jaaragenda 2017

Agenda voor komende bijeenkomsten

Alle bijeenkomsten in het winterseizoen zijn in Berlicum.

Herberg De Prins, Hoogstraat 80, Berlicum. Aanvang 20.00 uur.

Maandag 9 januari

Wijziging vergaderplaats

I.v.m. met een verbouwing bij Herberg De Prins in Berlicum is de bijeenkomst van januari in Drunen bij Frans en Tonny Mommers, Egyptering 18 5152 MZ Drunen.

Jaarvergadering - Zaaiwedstrijd

Maandag 13 februari

Lezing "I Love....."

Door Frans Mommers

Maandag 13 maart

Lezing over de Antillen

Door Peter van Dongen

Bij de voorpagina: *Echinocereus russanthus*, Big Bend National Park USA

Colofon

Adresgegevens bestuur

Voorzitter:

Frans Mommers
Egyptering 18, 5152 MZ Drunen.
Tel: 0416-374393
E-mail: frans.mommers@gmail.com

Secretaris:

Andre van Zuijlen
Hoefstraat 9, 5345 AM Oss.
Tel: 0412-630733
Email: succulenta@home.nl

Penningmeester:

Cees van Oord
Werkensedijk 58, 4521 PS Werkendam.
Tel: 0183-504978
E-mail: cvoord121@gmail.com

Bestuursleden:

Arthur van Tilborg
Esdoornlaan 11, 5248 AL Rosmalen.
Tel: 073-5215142
E-mail: arelvantilborg@gmail.com

Ben Wijffelaars
Deltapark 26, 5247 JW Rosmalen.
Tel: 073-5033894
E-mail: bwijffelaars@planet.nl

Bankinstelling:

Rabobank, rekeningnummer **NL36RABO0142547697**
t.n.v. C. van Oord Succulenta Gorinchem – 's-Hertogenbosch.
Leden moeten lid zijn van de landelijke vereniging Succulenta.
Het lidmaatschap van de afdeling kost € 15,00 per jaar.

Ten geleide

100

Het getal 100 komen we in deze Gorboschia nogal eens een keer tegen. Kijk op de voorkant van deze Gorboschia of verder in het blad bij de column van Ben en bij een klein historisch overzicht van 100 Gorboschia's. Als we het getal 100 delen door 4 komen we uit op 25. Vijfentwintig jaar de Gorboschia in de huidige uitvoering met als eerste redactielid Andre en in deze honderdste zien we de naam van Andre onder menig artikel nog staan. Het getal 100 kunnen we ook delen door 25 en komen we uit op 4. De 4 kwartalen in het jaar waarin de Gorboschia uitkomt. We kunnen ook 100 vermenigvuldigen met het gemiddeld aantal bladzijden van een Gorboschia en dan kom je in deze 25 jaar uit op 2000 A4-tjes die we hebben voorzien van tekst en foto's. Als we toch gaan vermenigvuldigen, dan kunnen we ook uitrekenen hoeveel woorden er gemiddeld gebruikt zijn in de afgelopen Gorboschia's. We gebruiken per Gorboschia gemiddeld 6000 woorden. Dat is per jaar 24000 en dat vermenigvuldigen we met 25 en dan komen we uit op het getal 600.000. Zoveel woorden gebruikt hebbende, vind ik het nog steeds moeilijk om te schrijven hoe mooi het is om in een vereniging te zitten die bijna 100 jaar bestaat.

Vanaf deze plaats wens ik dan ook iedereen een bijzonder mooi, gezond en een bloemrijk jaar 2017 toe.

Frans Mommers

Verslag maandag 10 oktober

Lezing Ben Wijffelaars over "Namibië"

10 oktober was weer de eerste dag dat we naar een lange zomer naar "De Prins" in Berlicum togen voor onze eerste binnenactiviteit. In de auto hing een lichte spanning of er deze keer wel op ons gerekend was na de zomeractiviteiten welke steeds op een andere locatie hadden plaatsgevonden. Maar gelukkig hadden onze bestuurders dit keer de eigenaar de geplande datum goed in zijn agenda laten zetten en werden wij met open armen en vriendelijke gezichten van harte welkom geheten. Helaas waren op deze eerste binnenbijeenkomst niet alle leden aanwezig. Voordat ons lid Ben Wijffelaars met zijn lezing over een reis naar Zuid-Afrika kon beginnen had onze voorzitter op deze eerste bijeenkomst "binnen" het nodige te vertellen. Allereerst blikte hij kort terug op de activiteiten, welke onze vereniging in de zomertijd had ontplooid. Het bestuur had in die tijd ook niet stilgezeten en was al druk bezig geweest met de voorbereidingen van het jaarprogramma 2017. Nu was het de tijd om e.e.a. voor te leggen aan de leden. Het voorgestelde jaarprogramma houdt o.a. in dat de plantenkeuring weer terugkomt, maar dat de beoordeling meer onafhankelijk zal plaatsvinden door een deskundige. Hierbij wordt gedacht aan Nico Uittenbroek. Hij zal op die avond dan ook ingaan op de staat van de planten en advies geven hoe deze nog beter te behandelen en op die wijze de kwaliteit te verbeteren. Daarnaast vraagt het bestuur of de fotowedstrijd weer op de agenda moet komen. Ook de zaaiwedstrijd wil men graag op de jaarplanner zetten.

Over de fotowedstrijd ontstaat een flinke discussie. Er wordt aangedragen dat niet iedereen in dezelfde omstandigheid verkeert om foto's te maken en daarom wordt in overweging genomen om in categorieën te gaan werken. Na rijp beraad stemmen de leden in met het op de agenda plaatsen van zowel de fotowedstrijd als de zaaiwedstrijd. Het bestuur zal zich nog verder beraden hoe e.e.a. in het vat te gieten. Verder wil het bestuur ook weer aandacht geven aan de landelijke open dag zoals afgelopen jaar op 2^e Pinksterdag heeft plaatsgevonden. Ook voor deze dag is nu al animo. Daarnaast zullen op de jaaragenda 2017 onze eigen open kasdagen en de barbecueavond terugkomen. Tijdens de jaarvergadering in de maand januari 2017 zal het bestuur met een definitief voorstel komen voor de jaarplanning. Vervolgens gaat de voorzitter in op de landelijke activiteiten van Succulenta. Zo wil men een lesprogramma gaan schrijven voor de jeugd, om bij deze groep belangstelling te kweken voor de cactussen en vetplanten. Men moet dan denken aan een programma dat wat weg heeft van o.a. het WNF of OERRR van Natuurmonumenten. Als er op deze wijze interesse voor cactussen en/of vetplanten ontstaat, kunnen we misschien ook jongeren/jeugd aan ons binden. Ook wil men tijdens het a.s. 100-jarig jubileum flink aan de weg timmeren en daarom vraagt de voorzitter of er een lid is die de werkgroep mee wil gaan bemannen. Er is nog een dringende behoefte aan iemand die de pr kan gaan verzorgen, dit mag ook iemand van buiten de vereniging zijn. Dus als je zelf wilt en kunt of iemand weet, meldt het onze voorzitter.

Vervolgens geeft de voorzitter het woord aan Ben Wijffelaars. Ben heeft een mooi fotoverslag van een reis met zijn vrouw door Namibië gemaakt. Het is volgens Ben duidelijk aan de foto's te zien dat, toen hij deze mooie en indrukwekkende reis met zijn vrouw maakte, hij nog niet van cactussen en vetplantjes hield en zodoende ook nog geen lid van Succulenta was.

Trans Kalahari Highway, hier nog geasfalteerd

Toch geeft Ben een zeer indrukwekkende presentatie en geeft een duidelijk beeld van Namibië. Hij gaat in zijn presentatie in op het leven in het mooie land, laat naast enorme olifanten ook het gewone dagelijkse leven zien en uiteindelijk komen er ook een paar opnames tevoorschijn van wat plantjes. Voor mening lid was het geheel van de presentie een eyeopener en hoorde ik bij het naar huis gaan menige keer: "Het was een verademing eens een reisverslag te zien waarin het land, de bevolking en natuur de boventoon voerden!". Bedankt Ben.

Jan van Beusekom.

***Welwitschia mirabilis* (twee-blaar-kan-niet-dood)**

Plant van de maand oktober

Agave filifera

Agave is zowel de Nederlandse als de botanische naam van een geslacht van succulente planten, die van nature voorkomen in Amerika. Er is weinig of geen overeenstemming over welke planten exact tot dit geslacht horen of in welke familie het geslacht geplaatst moet worden. In het APG II-systeem (2003) is er de keuze tussen indeling in de familie *Agavaceae* of *Asparagaceae*. Het APG III-systeem (2009) kent deze keuze niet meer en plaatst het geslacht in de onderfamilie *Agavoideae* van de familie *Asparagaceae*.

Er bestaan vele soorten agaves, waarvan de meeste van nature in Mexico voorkomen. De planten hebben in het algemeen dikke, vlezige bladeren die meestal bezet zijn met stekels langs de zijkant en eindigen in een scherpe punt. Agaves groeien vrij traag en bloeien pas na vele jaren. Op dat moment groeit er een (in verhouding met de plant) zeer lange stengel uit de plant, waar bovenaan een groot aantal kleine bloemen aan komt. Agaves planten zich voornamelijk vegetatief voort met wortelstekken. De meeste agaves zijn monocarp, d.w.z. dat ze maar één keer bloeien en dan afsterven.

Sommige agavesoorten blijven vrij klein, maar de grootste soorten, waaronder de bekende *Agave americana*, kunnen meters hoog en breed worden. Deze soort is in het midden van de 16e eeuw ingevoerd in Europa en komt thans overal in het Middellandse Zeegebied voor.

Tot zover de algemene beschrijving van het geslacht *Agave* en nu over naar de plant van de maand, *Agave filifera*.

De plant van de maand *Agave filifera*

Agave filifera is een mooie succulent met draden aan de bladeren. Het is een makkelijke plant die in de zomer buiten mag staan. In de winter heeft hij liefst een minimumtemperatuur van 10°C.

Er bestaan nogal wat synoniemen voor de *Agave filifera*. *Agave filamentosa*, *Agave schidigera* = *A. filifera* ssp. *schidigera*, *Agave multifilifera* = *A. filifera* ssp. *multifilifera*, *Agave multiceps* = *Agave filifera* ssp. *multiceps*

Agave is afgeleid van het Grieks agauos wat betekent, bewonderenswaardig. Filifera is afgeleid van het Latijns filum (draad) en ferre (dragen). Je kunt de plant als volgt omschrijven; *Agave filifera* is een plant die een rozet vormt van 40-50 cm in hoogte en 50-60 cm in diameter. De bladeren zijn groen, lansvormig, 15-30 cm lang en 2-4 cm breed. De terminale stekel is 1-2 cm lang, grijsachtig, plat bovenaan en afgerond onderaan en heeft grijze tot witte haren aan de zijkant staan. De bloeiwijze is een taps toelopende piek van 2 meter hoog, dichtbezet met bloemen en de bovenste helft van de aar en met lange schutbladeren. De gele bloemen zijn 30-35 mm lang, op dikke korte steeltjes. Ze groeien het liefst op humusarme en zeer goed drainerende zandige grond. Begiet *Agave filifera* regelmatig tijdens het groeiseizoen maar vermijd stilstaand water. Begiet spaarzaam in de winter. Geef in het groeiseizoen wekelijks cactusmest, maar niets in de winter. Deze planten vormen een stevig wortelstelsel, controleer dus jaarlijks of de wortels niet helemaal in de pot zijn rondgedraaid en het substraat bijna helemaal verdwenen is. Knip de uitlopers eraf en pot ze op.

Frans Mommers.

***Agave filifera* in de natuur**

De bloem van de *Agave filifera*

Verslag maandag 14 november

Lezing door Hans Huizing "De Oostkaap"

Op deze afdelingsavond was Hans Huizing uitgenodigd een lezing te geven over de Oostkaap. Dit is een gebied waar we minder vaak iets van zien, aangezien de Westkaap en de Kleine en Grote Karoo bij succulentenliefhebbers beter bekend zijn.

Hans vertrok vanuit Port Elisabeth naar het noorden en eindigde ook weer in dezelfde plaats. Dat gebeurde onder (bege)leiding van een ervaren gids, die ook alle planten kende en wist waar deze gevonden konden worden. En dat was veelal op de grond van boerderijen, zodat een gids dan echt wel noodzakelijk is. We kregen in deze lezing veel mooie natuur te zien, met veel groen (voor begrazing). Het was afwisselend savanne, grasland, thicket (dichtbedoord struikgewas) en volop protea's.

Achtereenvolgens werden de volgende gebieden bezocht:

- Kaboega-park (met giraffes en antilopes)
Anacampseros, *Euphorbia*, *Stapelia grandiflora*,
Cotyledon en *Glottiphyllum*
- Gaika's kop (kop betekent heuvel)
Massonia (bolgewas), *Aloe arborescens* en *striata*
- Andriesberg
Adromischus, *Stomatium*, *Avonia*, *Sarcocaulon*, *Huernia*,
Euphorbia clavaroides
- Tiffindel
Euphorbia aesulenta
- Neil Potter's Farm
Russchia (doornvijgie), *Haworthia bolusii*, *Euphorbia*
bupleurifolia, *Aloe pratensis* + *fericunda*
Haemanthus humilis (poederkwast), *Glottiphyllum* en
Brachystelma (bol)
- Naude's Nek (nek betekent bergpas)
Massonia wittebergensis, *Othonna*, *Romulia* (knolletje)
en *Gladiolus*
- Mcleardistrict
Crassula vaginata en *Euphorbia caput-medusa*
- Stutterheim
Aloe pratensis in bloei, *Faucaria tigrina* (tijgerbekkie) en
Ceropegia
- Morgan's Bay (monding Keirivier)
Wattsonia, *Euphorbia pulvinata*, *Trichodiadema*, *Gasteria*
excelsa, *Riocreuxia* en *Russchia*

Stapelia grandiflora

Euphorbia bupleurifolia

Faucaria tigrina

Wat Hans ons liet zien was dat ook op de Westkaap een grote diversiteit aan succulenten voorkomt en dus een bezoek meer dan waard is.

Hans had ook nog een paar tips voor ons. Wat betreft planten was dit www.deplantlist.org en wat betreft zaden verwees hij naar Silver Hill Seeds.

Andre van Zuijlen
December 2016

Plant van de maand november

Echinopsishybride

Op maandag 14 november was er een zeer boeiende reportage over de flora en fauna op de oostkaap verzorgd door Hans Huizing. Traditiegetrouw werd in de pauze een verloting gehouden van vele planten waaronder de plant van de maand. Een prachtige 12-koppige Echinopsishybride. Dit zijn de meest gekende kogel- en zuilcactussen. Het zijn dankbare planten voor beginners en voor iedereen aan te bevelen!

Alhoewel elke plantenliefhebber de wit-roze trompetvormige bloemen kent die 's avonds opengaan, zijn er nu al heel wat veelkleurige hybriden verkrijgbaar. Eerst bolvormig later kogelvormig tot 1 meter hoog en 25 cm doorsnee. De meeste echinopsissen zijn zeer variabel en spruiten gemakkelijk.

Bloeiwijze: lange trompetvormige geurende bloemen die 's avonds opengaan en 24 uur bloeien. Ze bloeien wit tot lichtroze, geel of rood, in bijna alle kleuren.

Standplaats: op hoogvlakten in Argentinië, Uruguay, Bolivia en Brazilië.

Drooggehouden in de winter kunnen ze gemakkelijk van 0 tot 5 graden verdragen. In de zomer eveneens geen al te hoge temperatuur geven of buiten zetten.

Grond: Humusrijke lichtzure grond vermengd met zand.

Extra voeding zorgt voor een goede bloei.

Deze Echinopsishybride krijgt rozerode bloemen en komt uit de privé verzameling van Hans Sleutjes. Ik beloof Hans dat ik deze plant mooier probeer te krijgen dan dat hij nu al is! Ik ben er hartstikke blij mee!

Groeten Jan Nelis

De plant van de maand november
Echinopsishybride

Verslag maandag 12 december

Foto's door eigen leden

Vanavond toonden Jan van Beusekom en Cees Pulles een PowerPointpresentatie van hun verzameling cactussen en vetplanten, gemaakt gedurende de 4 seizoenen van het jaar 2016.

Arthur van Tilborg had ook een PowerPointpresentatie van zijn tuin in Portugal toegezegd, maar hij had zich vanochtend wegens ziekte afgemeld. Na spoedberaad in het bestuur zegde Andre van Zuijlen toe in allerijl een presentatie over zijn vakantiereis naar Sicilië te maken en te tonen.

1-Jan van Beusekom.

Jan heeft zijn vrijstaande kas in 2009 gebouwd en meteen aan de binnenkant geïsoleerd met noppensfolie en laat dit het gehele jaar zitten. In de winter houdt hij de temperatuur in de kas met een elektrische verwarmingskachel de op minimaal 5°C en 's zomers heeft hij geen last van overdadige zoninstraling. Een lid merkte op dat er dan misschien wel te weinig daglicht in de kas komt, waardoor minder kans is op groei of bloei.

Uit de getoonde foto's bleek dat Jan de planten in het algemeen willekeurig een plaatsje geeft en een enkele keer in groepjes van soorten. Zoals in de meeste gevallen staat een kas al snel vol en ook nu was het een en al groen. Blikvanger was echter zijn "beschilde" wandelstok!

Overzicht winterkas

In het voorjaar gaat een gedeelte van de planten naar buiten en het zonlicht gaat dan zijn werk doen. Planten worden weer fris en krijgen bloemen.

De planten in de tuin

In het najaar volgt weer de verhuizing naar binnen en in de winter wordt geen water gegeven en alles is weer in rust.

Alles weer in de kas voor de winter

2-Cees Pulles.

Cees is een geheel andere verzamelaar. Hij heeft zich gespecialiseerd in epiphyllums. Dit zijn bladcactussen, waarvan hij inmiddels een verzameling van 200 stuks heeft opgebouwd! Bladcactussen hebben stengels die breed en afgeplat zijn.

Ze hebben minder licht nodig dan andere cactussoorten, gedijen in de halfschaduw en kunnen absoluut niet tegen de volle zon om reden dat de bladeren snel verbranden. Daarnaast heeft zijn vrouw Marleen als hobby het verzamelen van kuisplanten.

Allereerst vraagt het onderbrengen van al deze planten in de wintermaanden (rustperiode van november tot maart) een ruime opbergruimte. Zij gebruiken hiervoor een leegstaande bedrijfsruimte achter hun woonhuis. Hier worden de bladcactussen op stellingen van stalen buizen met verschillende hoogtes opgehangen. Alle overige planten staan op de vloer. Een imposant gezicht.

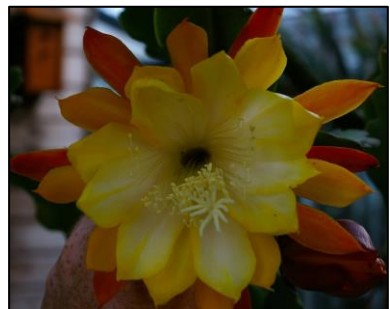
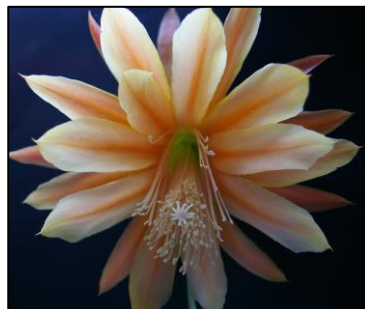
Winterstalling

Cees merkte op dat het dagelijks licht via daklichten eigenlijk te weinig is. De verwarming voor deze tamelijk grote ruimte, die een temperatuur van 10°C nodig heeft, wordt bereikt met een elektrische bouwkachel. In april worden de planten buiten of in een aangebouwde kas opgehangen. Deze kas heeft maar tot 14.00 uur zon.

De planten kunnen van de buitenlucht genieten

Prachtige opnames van in vele kleurende bloeiende planten werden getoond.

Prachtige bloemen uit de collectie van Cees

In het najaar gaat alles bijtijds weer naar de opbergruimte terug.

De tuin is weer leeg, de winter kan beginnen.

3-Andre van Zijlen.

Andre maakte in de maand september, met twee dochters en schoonzoon, een rondreis over het eiland Sicilië. Het eiland is maximaal 230 km lang en 170 km breed. Nabij de luchthaven Catania ligt de nog steeds werkende vulkaan Etna. Het is een enorme bult in het landschap en alom aanwezig.

Ze hadden zelf een reis samengesteld en overnachtten onderweg, steeds gedurende enkele dagen, in particuliere huisjes. Aankomstplaats was dus Catania, gelegen aan de oostkant van Sicilië, en van daaruit werd met de klok mee langs de kusten het eiland rondgereden.

Routekaart

Er werd veel gewandeld, ook in natuurgebieden, en tijd genomen voor interessante onderwerpen of toevallige gebeurtenissen.

Uit de getoonde foto's bleek Andre's grote interesse voor natuur, landschap en cultuur. Het eiland is in de loop van de lange geschiedenis bewoond/overheerst geweest door onder ander Grieken, Romeinen, Normandiërs en Spanjaarden welke allen hun etnische sporen hebben achtergelaten in theater, tempels, kerken, kastelen en andere historische gebouwen.

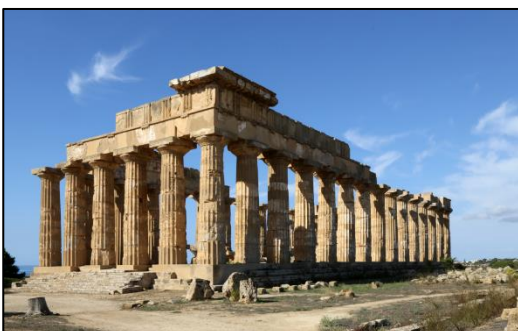
Tempel van Concordia

Aardbevingen hebben in de loop der eeuwen veel schade aangericht aan gebouwen maar de lava heeft ook gezorgd voor een vruchtbare ondergrond waarop groente, fruit, wijnbouw en planten welig kunnen groeien.

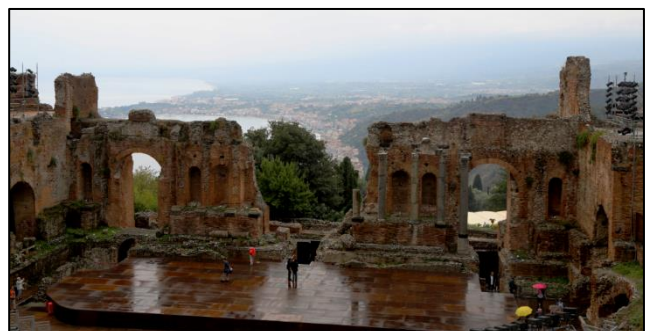

Wijnbouw

Foto's werden getoond van Griekse cultuurschatten van onder andere theaters en tempels in Siracusa, Agrigento en Selinunte.

Tempel van Hera in Agrigento

Grieks theater in Taormina

Daarnaast zagen we ook foto's van de kathedraal in Palermo, vestingen en haventjes langs de kust.

Kathedraal van Palermo

Zicht op Castellamare

Natuurlijk werd er ook een wijnhuis in Marsala werd bezocht.

De Nero d'Avola

Het rijpsproces

Ook is gepoogd de Etna te bestijgen maar het weer werkte helaas niet mee. Door bewolking was de top van de Etna meestal niet te zien, maar op de laatste reisdag dan toch in al zijn glorie, zelfs bedekt met een laagje sneeuw.

De voorzitter bedankte alle drie leden voor hun inspanning en presentatie.

Arie Adriaanse

Plant van de maand december

Echinocactus grusonii

Het was de laatste clubavond van 2016 en het lotnummer was 205.

Bingo: de hoofdprijs! Een Schoonmoedersstoel! Maar wat voor een!

Een bol op een bol geënt? Een Siamese-tweelinggroei? Een botanische versie van een dubbeldekker Neen, het was een misvormde *Echinocactus grusonii*.

Op de top van de originele bol was een tweede bolcactus gegroeid. Had dit nog nooit gezien en ik vond de plant in deze vorm en de kleurverschillen van de twee bollen helemaal niet mooi. Ik zei meteen: "Hier kan ik niet mee thuis komen, daar is Anita niet blij mee. Ziet er niet uit!" "Je kunt de bovenste bol los snijden en opnieuw laten wortelen" was het welgemeende advies van Andre van Zuijlen. En voor 25 december het artikel inleveren voor de volgende Gorboschia kreeg ik ook nog te horen van de voorzitter Frans.

Enfin, Frans zette mij thuis af bij de voordeur en belde aan, met de dubbeldeks cactus in de hand want hij wilde de uitleg aan Anita niet aan mij overlaten. Maar ze deed niet open. Dus kon ik het binnenshuis allemaal uitleggen. Ik wilde meteen het advies van "doorsnijden" opvolgen en pakte een broodmes. Tot mijn verbazing zei Anita: "wacht maar tot morgen". En wat zei ze de volgende ochtend: "ik vind deze bolcactus zo mooier".

Alweer een verschil tussen Mars en Venus.

Beschrijving:

De naam *Echinocactus grusonii* is afgeleid van het Grieks "echinos" (egel, stekelvarken) en van "cactus" vanwege het grote aantal dicht op elkaar staande doornen op aureolen. Deze bolvormige cactus is een van de meest bekende uit de bergen van Midden-Mexico afkomstige cactussen en groeit in vulkanische gesteente op hellingen, op een hoogte van ongeveer 1400 meter. Deze plant staat inmiddels op de Rode Lijst van bedreigde soorten (versie 2006) en is dus een beschermde soort.

De soort werd voor het eerst beschreven door de Duitse plantenkundige Heinrich Hildmann in 1891.

Deze bolcactus vraagt om veel zon en matig water. Buiten zetten in volle zon of halfschaduw. Kan wel tegen de kou, als ze maar geheel droog wordt gehouden. Dus een goede drainage en geen water in de winter.

Geplant in rijke, goed doorlatende grond zoals klei, puimsteen, lavagrit en een kleine toevoeging van turf. Bemesting: in de zomer een meststof met een hoog kaliumgehalte.

Echinocactus grusonii behoort tot de mooiste cactussen en heeft een groene tot donkergroene kleur. Ze kan heel oud worden en dan tot enorme bollen uitgroeien, met een hoogte van 40-60 cm en een breedte van 60-100 cm. De dikke bolvormige stam met dicht op elkaar geplaatste ribben, nagenoeg met goudkleurige doornen bedekt, talrijke randdoornen en vier stijve, gebogen middendoornen.

Op jeugdige leeftijd, wat ongeveer op tien jaar neerkomt gezien de langzame groei, vertoont de stam tuberkels, maar later voegen ze zich aaneen en vormen de voor het geslacht kenmerkende ribben, die wel tot 30 kunnen oplopen.

In gebieden met milde temperaturen in de winter en onder goede omstandigheden kunnen uiteindelijk bloemen geproduceerd worden.

Op de kleine, gele bloemen moet men de eerste jaren niet rekenen, deze bloemen komen als de cactus 12-15 jaar oud is. Men moet oppassen voor

hypothermie van de grond, gebrek aan licht, wateroverlast in de winter van de bodem. De plant is gevoelig voor wolluis, schildluis en spint.

Nawoord: Misvorming van planten.*

Van een misvorm of fasciatie (bandvorming) is sprake wanneer het groeipunt van een plant zich verbreed heeft. Het is zeldzaam en een ongewone gewoonte van een plant. De aangetaste planten of plantendelen worden meestal kamvorm of cristaat genoemd. Biologische afwijkingen hebben altijd een grote aantrekkingskracht uitgeoefend op zowel verzamelaars als op het publiek. Er zijn cactusliefhebbers die zich in hun verzameling specialiseren op cristaten en dichotome cactussen. Over de oorzaak van misvorming is men het niet eens: het kan onder ander door virussen, bacteriën, mijten, chemicaliën, ioniserende straling en spontane mutatie veroorzaakt worden, maar er lijkt ook een erfelijke factor in het spel te zijn.

* zoals gelezen in o.a.

1- Fascinatie voor de fasciatie, misvorming van planten. In [Natuurtijdschriften.nl /538293](http://Natuurtijdschriften.nl/538293).

2- Lexicon der Biologie; Verbanderung = die Fasziation (=verandering).

3- Google: cactusfoto's van misvorming.

Arie Adriaanse

Nawoord redactie:

Voor geïnteresseerden die meer willen weten over cristaten is er een boekje van een oud-voorzitter van Succulenta, die al in 1938 een verhandeling heeft geschreven met de welluidende titel "Het raadsel van het ontstaan van monstrositeiten en cristaten bij de succulenten".

**De plant van de
maand december
*Echinocactus grusonii***

100 !

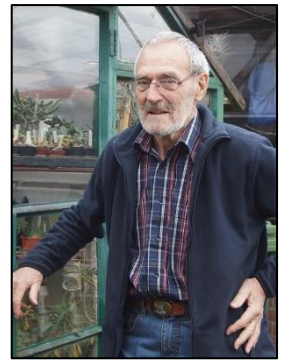
De Gorboschia is uitgekomen! Voor de 100^e keer nog wel! Van kneuterig in elkaar geflanst stenciltje zonder omslag tot haast professioneel vormgegeven magazine. Vergelijk het maar eens met de uitgaven van andere afdelingen zoals die door onze onvolprezen webmaster Arthur van Tilborg aan ons worden doorgestuurd. Nu er toch al een naam is gevallen mag die van Jan Nelis niet onvermeld blijven. Nagenoeg elke paar maanden weer doet hij verslag van de 'Plant van de Maand' waarvan hij op slinkse en onnavolgbare wijze in het bezit is gekomen. En wat te denken van Arie Adriaanse die artikelen aan kan leveren van een zodanig hoog wetenschappelijk en historisch niveau dat ik vrees dat hij binnenkort de overstap gaat maken naar de landelijke Succulenta. Mogelijk zelfs nog hoger. Dat eenzelfde overstap nog niet is gemaakt door onze keukenprins Frans Mommers is een kwestie van tijd. Ik ben niet meer zo'n liefhebber van zijn cactusrecepten sinds er een keer niet bij werd vermeld dat je opuntia's eerst moet schillen. Heel Holland bakt is hem al op het spoor gekomen, vertelde mij zijn trotse echtgenote. Gorboschia beschikt zelfs over vliegende reporter Jan van Beusekom met als thuisbasis Heeswijk-Dinther die spitse verslagen aflevert over verenigingsavonden en kasbezoeken. Op professionele en objectieve wijze becommentarieert Andre van Zuijlen de fotowedstrijden en plantenkeuringen in ons blad waarbij niet geschroomd wordt ons op te roepen te stoppen met het alleen maar uitdelen van tinnen omdat we elkaar zo aardig vinden. Van Cees Pulles heb ik vernomen dat hij bezig is met een stukje over de achtergronden van zijn loterijorganisatie en mogelijk te verwachten uitbreidingen. Te lezen in het komende maartnummer! Maar goed, ik heb het hier alleen maar over ons voortreffelijk afdelingsblad en niet over de afdeling zelf. Een afdeling met de naam Gorinchem – 's-Hertogenbosch. Die de provincies Noord-Brabant, Zuid-Holland, Gelderland en Utrecht omvat en zich uitstrekt van Lexmond tot aan Portugal. En dan ook nog eens zowel de landelijk voorzitter als de landelijk secretaris van Succulenta levert. Wie doet ons dat na? Maar geen enkel lid is inwoner van Gorinchem, noch van 's-Hertogenbosch. Nou ja, een paar dan maar die komen uit Rosmalen. Toch een raar clubje hoor!

Ben Wijffelaars

Interview met Han van de Perk

Eindelijk, na ruim anderhalf jaar, is het ervan gekomen. We zijn bij ons oudste lid van Gorinchem-'s-Hertogenbosch thuis op de koffie geweest en hebben hem vooral gevraagd hoe hij met verzamelen van cactussen en vetplanten is begonnen. En natuurlijk wilden we ook graag weten hoe hij 60 jaar geleden bij de afdeling terecht is gekomen. Han is een van de weinige leden die al meer dan 60 jaar lid is van Succulenta. Dat is terug te vinden in Succulenta nummer 5 van mei 1962, toen de Succulenta maandelijks uitkwam en de nieuwe leden nog netjes in het verenigingsnieuws werden vermeld.

Han van de Perk

Nadat de koffie was ingeschonken en de taart genuttigd, kwam de informatie van Han vlotjes los. Waar nodig werd hij aangevuld door zijn echtgenote, tenslotte kennen ze elkaar al meer dan 50 jaar. Han is een echte verzamelaar, want behalve cactussen en vetplanten verzamelt hij ook postzegels en koffiemelkcupdeksels. Dat laatste weten de meeste mensen wel, want wie heeft er in het verleden niet eens cups of dekseltjes meegebracht voor Han. Hij raakte lang geleden verslingerd aan de prachtige afbeeldingen op Zwitsersecupdeksels en heeft een fantastische verzameling opgebouwd. We leerden hoe je met benzine de bedrukte aluminium deksel kunt losmaken en zagen een klein deel van de meest mooie deksels met hele fraaie afbeeldingen. Hij heeft zelfs deksels met afbeeldingen van cactussen. Maar wij waren eigenlijk gekomen voor zijn succulentenhobby, dus stappen we af van de deksels.

koffiemelkcupdeksels

Han noemde uit die beginperiode een aantal namen die of bij de oprichting van de afdelingen waren betrokken of in die beginperiode lid waren. Zo noemde hij Jan Entrop, Dik Hanekamp, Ed Sniijders (die een auto had) en Stekelburg (een schoenmaker met een kasje onder aan de dijk). In die tijd werden vooral de notocactussen en parodia's verzameld, maar bijv. Smeenk in Zaltbommel verzamelde ook mammillaria's.

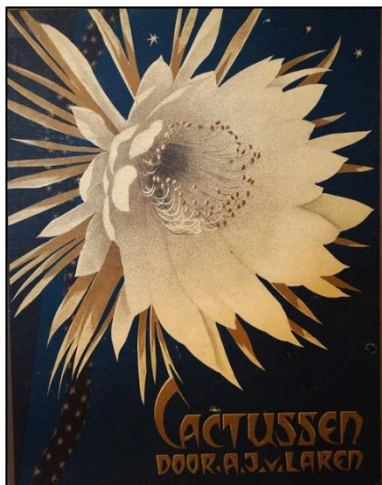
In die beginperiode had Han weinig ruimte voor planten, want na het trouwen hebben Han en zijn vrouw 10 jaar ingewoond bij de schoonouders. In het begin kreeg hij regelmatig plantjes van Jan Entrop, maar ook notocactussen van Bert Hanekamp. In de winter mochten deze bij schoonmoeder in de huiskamer in een aquarium staan. Pas in 1963 kreeg het echtpaar een eigen huis en verhuisde de verzameling naar de platte bak daar. Een paar jaar later kwam er een kasje in de tuin, wat er nu nog steeds staat.

Met Ed Sniijders reed hij mee naar de afdelingsvergadering, toen nog bij leden thuis. Dat kon aardig vollopen, want op die vergaderingen waren toen al wel 20 personen aanwezig. Onvergetelijk zijn de avonden die blauw van de rook stonden door de pijp van de toenmalige voorzitter (Huib van Donkelaar) en de sigaar van secretaris (Chel Jamin).

Han is een van de weinige, zo niet het enige lid, wat nog nummer 1 heeft van de Gorboschia. Lang geleden kreeg ondergetekende al eens kopieën van een paar pagina's uit de vroege nummers die we in het archief misten. Maar nu heeft hij afscheid genomen van deze blaadjes en ze aan ons overhandigd voor het archief van de afdeling. Hij gaf verder nog een stapel oude convocaties mee, die Chel indertijd maandelijks stuurde. Maar bij die papieren zaten ook twee handgeschreven stukken, waarvan er een ging over *Testudinaria elephantidens*.

Dit stuk zullen we in het komend jaar nog eens opnemen in onze Gorboschia. Het andere stuk was echter veel interessanter. Ongeveer 10 jaar geleden heeft Han op een afdelingsavond iets verteld over het hoe en wanneer hij met de cactushobby is begonnen. Ik heb dankbaar gebruik gemaakt van deze informatie en hiermee dit artikel – met goedvinden van Han – aangevuld.

Hij maakte kennis met cactussen en vetplanten door de Verkade-albums Cactussen (1931) en Vetplanten (1932). Zijn toenmalige verloofde kreeg deze albums zonder plaatjes toen werkte, omdat er bleek er ook een doos Door het uitzoeken en goed gelijkende plaatjes Voerman) werd Hans' hij met het cactusboek had nog nooit van die iemand vernam Han dat Kerkhof in Utrecht een Aangezien ze zelf geen en zijn vrouw hier met toe. Daar ter plaatste vanwege alle onbekende Ondanks dat ze in die tijd hadden kochten ze daar cactussen en vetplantjes. Naderhand zijn ze er nog vaker naar Utrecht geweest en kochten daar steeds wat plantjes.

Het Verkadealbum

van een mevrouw waar zij werd opgeruimd. Gelukkig vol losse plaatjes te zijn. inplakken van deze zeer (getekend door Rol en interesse gewekt. Dus toog naar de bloemist, maar die namen gehoord. Van er op zaterdag op het Jans plantenmarkt was. vervoer hadden, gingen hij het openbaar vervoer naar kwamen ze ogen te kort planten die ze zagen. nog niet zoveel te verteren toch een aantal leuke

zoals eerder vermeld woonde het echtpaar in die tijd in bij de schoonouders. Han mocht hier in de tuin een platte bak maken van ongeveer 1 meter. Een nadeel was dat je altijd last had van slakken en pissebedden. Bovendien waar moest je met je plantjes in de winter heen? En hier komt het aquarium weer naar voren, want de planten mochten binnen in een aquariumbak onder de tv staan. Toen de bakker eens met koud weer aan de deur kwam, bood schoonmoeder hem een kop koffie aan. Deze vroeg wat er in het aquarium stond en vernam dat dit de planten van Han waren. Nu bleek deze bakker een neef te hebben die ook cactussen had en deze neef was de ook al eerdergenoemde Jan Entrop. Han zocht contact met deze Jan en was direct van harte welkom. Al meteen kreeg Han een "Spinnen-Kinkactus", een *Gymnocalycium denudatum*, die hij kende van de

Han kan over elke plant vertellen

afbeelding uit het Verkadealbum. Jan vertelde veel over de planten en door hem leerde Han ook Ed Sniijders kennen en van deze kreeg Han de nodige stekjes. In maart 1962 werd Han uitgenodigd mee te gaan naar een cactusbijeenkomst ten huize van de heer N. de Jong. In die tijd was het gewoon om de bijeenkomsten bij mensen thuis in de woonkamer te houden. Het was er gezellig

en er was toen ook al een plantenverloting. Dit echter tot ongenoegen van de vrouwen des huizes, vanwege al het gemorste zand. Wat jaren later zorgde de heer Smeenk ervoor dat de bijeenkomsten in de HBS in Zaltbommel mochten worden gehouden.

Toen Han en zijn vrouw dan eindelijk in 1963 een woning kregen toegewezen, werd er meteen een nieuwe platte bak gebouwd. Dat bleef echter in de winter een probleem, aangezien de planten dan in een kleine slaapkamer op twee tafels voor het raam moesten worden gepast. Een jaar of twee later besloot Han om zelf een kasje te bouwen over de bestaande platte bak heen. In eerste instantie werd er verwarmd met een petroleumkachel, die later door een gaskachel werd vervangen. Diezelfde kas staat er nog steeds, dus is de verzameling ook niet te groot geworden en bestaat uit een variatie van kleinere cactussen en vetplanten.

De kas van Han in winterstand

Natuurlijk willen we tijdens ons bezoek ook kijken naar het kasje van Han. Inderdaad een niet al te grote kas, maar boordevol interessante planten. Han heeft het altijd zo aangelegd dat hij voldoende ruimte had voor de planten die hij graag wilde kweken. Daarbij heeft hij geen voorkeur voor cactussen of vetplanten en deze staan in de kas dan ook broederlijk naast elkaar. Wel heeft hij kortgeleden een aantal grote, oude planten laten ophalen door Cees Pulles, zodat andere planten weer wat meer ruimte krijgen.

Bijna achteloos wijst hij een aantal planten aan die hij ooit van Jan Entrop heeft gekregen. Deze *Euphorbia obesa*, *Aloe belluta* en *Gymnocalycium denudatum* zijn ondertussen wel 60 jaar oud. Van bijna alle planten in zijn kas weet Han te vertellen van wie ze vandaan komen en dat is meestal heel erg lang geleden. We zien een oude *Aloe rauhii*, *Leuchtenbergia principis*, *Mammillaria plumosa*, maar ook een paar hele oude pelargoniums. Han heeft vele klein blijvende vetplanten, zoals *Aloe*, *Crassula*, *Gasteria*, *Haworthia* en *Euphorbia* en ook een aantal ultrasucculenten, zoals *Lithops*, *Fenestraria*, *Pleiospilos*, *Hereroa*, *Titanopsis* en *Trichodiadema*. Zoals zoveel succulenten kunnen deze laatste ook oud worden.

Euphorbia obesa

Han heeft een paar *Lithops* gekregen van Zillig in 1966 en 1968. Ondertussen zijn deze planten dus 48 tot 50 jaar oud. Uit 1996 is dat *Lithops elisae* en uit 1968 zijn dat *Lithops bella*, *karasmontana* en *divergens*. Juist deze planten verlengen het kasseizoen op een aangename manier door tot in december te bloeien. Aldus opgetekend uit het verslag van Han van 10 jaar geleden. Uit de manier waarop hij over zijn planten praat, blijkt een diepgewortelde liefde voor de succulente planten, zelfs nog na ruim 60 jaar.

Van beroep is Han 42 jaar instrumentmaker geweest bij de glasfabriek in Leerdam. Dat is duidelijk waar te nemen als je alle technische oplossingen ziet in en aan de kas. Maar helemaal duidelijk als hij trots alle zelfgemaakte lampen

De lege blikjes Unox

toont in huis. Dat precieze en aandacht voor details is ook terug te zien in zijn verzameling succulenten. Elke plant krijgt die speciale aandacht die nodig is en leuk voor mij (als echte Unoxman) om te zien dat vele lege blikjes Unox leverpastei worden gebruikt om nauwkeurig het water van onderaf te kunnen doseren.

De bezoeken aan de afdelingsavonden zijn niet meer zo frequent. Het autorijden, wordt wat moeilijker en zeker in de winter doet Han dat liever niet. Toch reed hij twee jaar geleden zelf nog naar Zwitserland, een land waar ze vele jaren op vakantie zijn geweest (en waar ook heel veel van die koffiemelkcupdeksels vandaan komen. Het is nog niet zo heel lang geleden dat "Leerdam" steevast met vier personen op de afdelingsavonden aanwezig was. Van die vier zijn Huib Steijgerwalt en Cor Ketting er al niet meer en zien we dus Han en Ton ook niet zo vaak meer. Bij het afscheid werd daarom nog eens afgesproken dat Han Ton zal porren om weer eens mee te gaan en desnoods komt Han samen met zijn vrouw. Laten we hopen dat hij nog lang naar onze afdelingsavonden kan komen.

Andre van Zijlen

**De interviewer en de geïnterviewde
Andre van Zijlen en Han van de Perk**

De 100^e Gorboschia – Een terugblik

Hier ligt hij dan voor u, onze 100^e Gorboschia. Zonder onderbreking is ons blaadje nu 25 jaar lang vier keer per jaar uitgekomen. Wie had dat kunnen denken, toen ik hiermee in 1992 ben begonnen. Maar voordat we hier verder op ingaan even een terugblik over de nog wat langere historie van ons clubblaadje. Onze afdeling werd in 1960 opgericht en over deze begintijd leest u in dit nummer in een interview met momenteel ons oudste lid, namelijk Han van de Perk. In februari 1962 verscheen nummer 1 van wat toen nog Succulenta heette, Orgaan van de afdeling Gorinchem en omstreken van de Belgisch-Nederlandse vereniging van liefhebbers van cactussen e.a. vetplanten. De redacteur van het blaadje was H. Zillig en onze voorzitter van het eerste uur, H. van Donkelaar, schreef een woord van welkom.

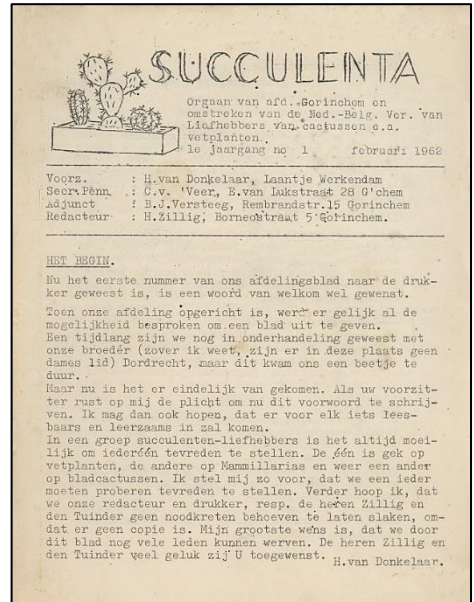
Opvallend nu is het ontbreken van voornamen, zowel bij de bestuursleden als bij de auteurs van de artikelen. De bijeenkomsten, waar Han in zijn verhaal naar refereert, hetten toen nog vergadering en de eerstvolgende vergadering werd gehouden op 18 april 1962 ten huize van dhr. H. Zillig. Bij het doornemen van alle nummers vond ik op de achterkant van nummer 4 van de eerste jaargang volgende boodschap: "Ruurd heeft geplast hoor, wilde rusten. Moeder".

Ruurd is hier ongetwijfeld de zoon van Donkelaar, toen nog een baby. De redactie nam zijn taak serieus, want in dat eerste jaar werden lijsten gepubliceerd met de betekenis van een aantal Latijnse plantnamen. De contributie in die tijd bedroeg fl. 7,50 voor Succulenta en fl. 2,50 voor de afdeling. Blijkbaar werd het na iets meer dan twee jaar al wat moeilijker het blaadje vol te krijgen, want achterin het nummer van oktober 1964 verscheen over een hele pagina de tekst: "Waar blijft uw copy?". Nummer 16 van maart 1965 was voorlopig het laatste exemplaar, maar hierover wordt in dit nummer met geen woord gerept.

Pas in 1979 kwam na 14 jaar nummer 17 uit van ons afdelingsblaadje. De naam was nu omgedoopt in Gorboschia, "Mededelingenblad van de afdeling Gorinchem-den Bosch van Succulenta". In die tijd groeide het aantal leden van 14 in 1965 tot maar liefst 78 in 1979. Ook werd er niet meer bij mensen thuis vergaderd, maar in gemeenschapshuizen.

Ondertussen was Chel Jamin secretaris geworden en was ook Peter Melis tot het bestuur toegetreden en verantwoordelijk voor de redactie. In september 1980 constateert hij dat de Gorboschia onregelmatig is uitgekomen wegens een gebrek aan copy. Het lukt dan om halfweg 1981 een dubbel nummer uit te geven (23 en 24). Nummer 25 verschijnt dan in september 1981 zonder omslag, vanwege een mutatie in het bestuur (?). Dit wordt niet nader toegelicht. In maart 1982 komt nummer 26 dan nog uit en pas in januari 1984 nummer 27. Overigens zonder enig bericht over bestuursmutaties of over het uitkomen van een eventueel volgend nummer.

Dat volgend nummer is van april 1985 en komt uit in een speciale uitvoering in verband met het 25-jarig jubileum van de afdeling. Ter gelegenheid hiervan organiseert onze afdeling de Algemene Ledenvergadering van Succulenta in

de allereerste van 1962

Werkendam. Natuurlijk is ook de plantentuin van Donkelaar te bezoeken en kan het Biesbosmuseum worden bezocht.

In dit nummer nogal wat historie. Met name dan over het ontstaan van Donkelaar en de IPPS-verzameling van succulenten en over het oprichten van onze afdeling op initiatief van C. van 't Veer op 13 oktober 1960. Er waren acht leden aanwezig (waaronder H. Zillig) en Huib van Donkelaar werd voorzitter. Daarmee deed meteen de pijp als voorzittershamer zijn intrede. In 1966 deden de eerste twee leden "beneden de rivieren" hun intrede, te weten Johan Emmers en Chel Jamin.

In 1992 zou Succulenta deelnemen aan de Floriade en daar zouden ook de afdelingen zich mogen presenteren. Hoe doe je dat beter dan met een afdelingsblaadje? Door het toenmalige bestuur werd mij verzocht een poging te doen om de Gorboschia te laten herleven. Letterlijk met knip- en plakwerk (de paginanummers zijn erin geplakt) werd een blaadje in elkaar gezet. Met een Ten Geleide door onze voorzitter, jawel nog steeds Huib van Donkelaar. In datzelfde jaar, op 11 april, werd weer een Algemene Ledenvergadering van Succulenta georganiseerd. Natuurlijk werd dit weer gekoppeld aan een bezoek aan de plantentuin en kassen van de familie van Donkelaar. Vanwege de Floriade plaatsten we artikelen over "Kultuurkalender cactussen en vetplanten" en "Enige wenken voor de verzorging van cactussen en vetplanten". De agenda achterin laat zien dat we in die tijd maar liefst vier keer per jaar op

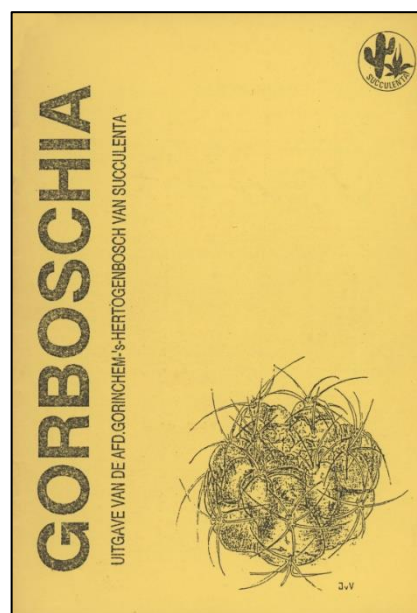
bezoek gingen bij meestal meerdere leden op een avond. Besloten werd om de Gorboschia met een frequentie van vier keer per jaar uit te laten komen met alle voor de afdeling ter zake doende informatie. Gevraagd werd aan alle leden om een steentje bij te dragen om dit mogelijk te maken. De redactie van de Gorboschia kwam in mijn handen te liggen. Met name in die beginperiode schreef ik elke drie maanden een lang artikel over een van de cactusgeslachten. Ook werd in die periode gestart met het maken van verslagen van lezingen op onze bijeenkomsten en van evenementen waar we aan deelnamen. Zo staat nummer 5 van april 1993 een verslag(je) van onze deelname aan de allereerste Tuinidee, toen nog in het Autotron in Rosmalen.

In april 1994 komen voor het eerst de ander succulenten aan bod in de Gorboschia en wel het geslacht *Echeveria*. In dit jaar vierde Succulenta haar 75-jarig bestaan en kreeg met Karel Zaunbrecher een nieuwe voorzitter. Bij die gelegenheid werd Huib van Donkelaar lid van verdienste van Succulenta. Ondergetekende werd hierbij benoemd als secretaris van de afdeling.

In januari (nummer 1 van 1995) komt het nieuws dat onze voorzitter er na 35 jaar mee gaat stoppen. In april wijdt de nieuwe voorzitter, Chel Jamin, de Ten Geleide aan Huib. Als dank werd deze werd benoemd tot erevoorzitter van onze afdeling.

In juli 1996 werd een traditie geboren, want voor het eerst schreef een lid, Kees de Boer, een artikel over de bij de maandelijkse verloting gewonnen hoofdprijs. Het artikel ging over *Caralluma europaea*.

Verder vernoemenswaardig is dat in 1999 (nummer 29 van april) aangekondigd werd dat ons jaarlijks reisje ging verhuizen naar de zaterdag. Waarvan akte.

opnieuw gestart in 1992

In januari 2000 (nummer 32, blikk Chel vooruit op ons 40-jarig jubileum. Van 10 leden in 1960, naar 111 in 1978 en naar rond de 40 in 2000. Een primeur in datzelfde jaar, want voor het eerst werd het verslag van het cactusreisje opgefleurd met foto's (nummer 34).

Ter gelegenheid van het 40-jarig jubileum organiseerde onze afdeling de Algemene Ledenvergadering van Succulenta in Werkendam met plantenbeurs en plantenkeuring. Op 9 oktober werd het jubileum gevierd met de afdeling en het oktobernummer bevat een artikel over Huib van Donkelaar en over de historie van onze Gorboschia. In januari 2001 wordt dan verslag gedaan van de feestelijkheden in oktober.

Nummer 2 van juli 2002 doet verslag van onze eerste "Osse" cactusbeurs, die met redelijk succes werd gehouden in een lokaal wijkcentrum.

Een unieke bijdrage aan de Gorboschia werd in januari 2003 (nr. 43) geleverd door de 11-jarige Buddy Pullens, die schreef over "Mijn cactus". We hadden Buddy al leren kennen vanwege zijn enthousiaste verkoop van zaaisetjes op Tuinidee en onze Osse beurs.

In april 2003 verscheen het In Memoriam van Johan Emmers, lid van de afdeling sinds 1969 en bestuurslid sinds 1987. Bekend vanwege zijn werk bij van Donkelaar en om zijn grote kennis over de planten.

In januari 2004 wordt verslag gedaan van de viering van het 50-jarig lidmaatschap van Succulenta van Huib van Donkelaar. De toen nieuwe voorzitter van Succulenta, Jack Schraets, spelde hem de jubileumspeld op en in nummer 48 is een bedankbriefje van Huib aan de afdeling opgenomen.

In oktober 2004 verschijnen er voor het eerst geen 16 pagina's. Als redacteur van de Gorboschia schrijf ik dat het me na meer dan 10 jaar aan de motivatie ontbreekt om die artikelen over plantengeslachten te blijven voortzetten en daag de lezers uit mij te helpen.

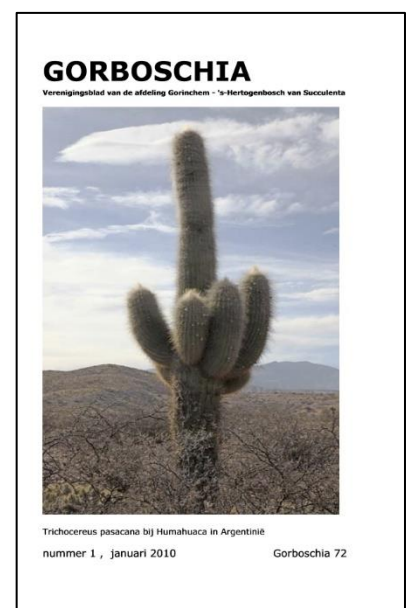
Vanaf 2005 wordt de Gorboschia dan ook vooral gevuld met artikelen over onze evenementen en bijeenkomsten of andere grote evenementen, zoals het ELK, maar ook met reisverhalen van ondergetekende.

Oktober 2006 (nr. 59) vermeld het trieste overlijden van Ruud Haaksman, een tijdlang bestuurslid, maar vooral gewaardeerd voor zijn bijdrage aan de modernisering van onze stand op Tuinidee. In 2008 (Gorboschia 65 van april) ontvalt ons een ander markant lid, namelijk Paul Cimmermans. Ook bekend van Tuinidee, maar ook van zijn mooie verzameling in zijn kas en in huis.

In nummer 66 van juli 2008 wordt het einde aangekondigd van onze Osse cactusbeurs. Na 6 edities moeten we door een enorm gebrek aan belangstelling hiermee stoppen. Jammer.

In 2009 stopt Lidy Schut met bestuurswerk en de pas in oktober 2008 lid geworden Frans Mommers volgt haar op (zie nummers 68 en 69). Arthur van Tilborg biedt hulp aan bij het verzorgen van onze Gorboschia. Het gevolg hiervan zal zijn, dat we met nummer 70 van juli 2009 afscheid nemen van de geprinte versie van onze Gorboschia en overschakelen op de elektronische versie. Het einde van een tijdperk, het begin van een nieuw. Het grote voordeel is wel dat we vanaf nu kunnen werken met kleurenfoto's. Dat heet vooruitgang.

In nummer 72 van januari 2010 moeten we helaas

januari 2010, met kleurenfoto

melden dat we stoppen met Tuinidee. Een (te) kleine stand, waar we ook nog eens voor moeten betalen en de sterk teruglopende belangstelling van het publiek maken deze beslissing noodzakelijk. In datzelfde nummer nemen we afscheid van Herman Steijgerwalt en blikken we alvast vooruit op ons 50-jarig jubileum dit jaar. Het jaar gaat door met slecht nieuws. In de Ten Geleide van april (nr. 73) kondig ik aan dat onze tweede voorzitter, de dan zieke Chel (hernia?), dit jaar gaat stoppen met het bestuurswerk voor de afdeling. Ondertussen heeft Arthur hulp gekregen van Frans bij het naar de mail brengen van onze Gorboschia.

Het volgende nummer (74 van juli 2010) is in alle opzichten een gedenkwaardig nummer. Op 24 mei, op de dag dat de toen al doodzieke Chel 76 jaar werd, hebben we met een aantal leden zijn laatste open kas verzorgd. Maar in dezelfde Gorboschia staat ook al zijn In Memoriam. We namen afscheid van een geweldige voorzitter en een vriend. Door Chel al getipt als zijn opvolger, nam Frans tijdelijk het voorzitterschap op zich.

In januari 2011 (nr. 76) blikken we terug op ons 50-jarig jubileum. Maar niet zonder stil te hebben gestaan bij het overlijden van Chel en van Leuntje, de dochter van onze penningmeester Cees van Oord. 2010 was een triest jaar. We vierden ons 50-jarig jubileum op 9 oktober door de landelijke ledenvergadering van Succulenta in Lexmond, met ontvangst in de kwekerij van Hans Biesheuvel. Op 16 oktober was er een diner voor de afdelingsleden in Eetcafé De Prins in Berlicum.

In april (nr. 77) staat in de notulen van de jaarvergadering dat Frans Mommers is gekozen tot (de derde) voorzitter van onze afdeling. Na de nodige problemen met de Gorboschia heeft Frans ondertussen ook de opmaak en verzending van ons blaadje op zich genomen.

In juli 2011 (nr. 78) staat een terugblik over onze deelname als afdeling van Succulenta aan Tuinidee. Vanaf 1993 deden we hier 17 keer aan mee.

In januari 2012 (nr. 80) een In Memoriam voor Cor Ketting. Met hem verdwijnt de tweede van de vier "uit Leerdam". Zijn vriend Han Ketting, ons oudste lid, schrijft deze In Memoriam.

In Gorboschia 86 (juli 2013) een verslag geheten: "Een helpende hand". Met 6 vrijwilligers werd bij Annie Cimmermans de grote bak met cactussen in de serre van wijlen Paul Cimmermans in een zaterdagmorgen compleet omgepot en aangevuld met planten vanaf de vensterbank. Ontzettend leuk om zoiets te mogen en kunnen doen. In datzelfde jaar gaat Arie Adriaanse in een serie van drie artikelen in op de geschiedenis van succulente planten van 1600 tot 1860. Een zeer lezenswaardig stuk.

In april 2014 opnieuw een In Memoriam. Na een langdurige ziekte overlijdt Anjo Pullens en dit drukt ons met de neus op het feit dat we in onze sociale taken (zeker als bestuur) tekortschieten. We gaan hieraan werken.

In datzelfde nummer (88) een verslag van een nieuwe traditie in onze afdeling, namelijk de fotowedstrijd. Het levert in elk geval heel veel mooie plaatjes op.

Ben Wijffelaars begint met het schrijven van humoristische stukjes in onze Gorboschia, maar we zullen hem al spoedig verliezen aan Succulenta.

In juli van datzelfde jaar vindt voor de eerste keer een barbecue plaats en wel ten huize van Tonny en Frans Mommers. Een grandioos succes (zie nr. 90) en alweer een nieuwe traditie zoals het zich laat aanzien.

In april 2015 (nr. 93) een In Memoriam van Huib van Donkelaar die op 18 februari op 86-jarige leeftijd overleed. Het einde van een tijdperk.

In datzelfde nummer ook een artikel van ons jongste lid, Arjen de Boer, over het zaaien van succulenten volgens de Fleischermethode. Weer een lid dat kan schrijven. Hoera!

Op 11 juli 2015 vierden we ons 55-jarig bestaan met een barbecue bij Marleen en Cees Pulles. Over deze geslaagde viering wordt verslag gedaan in oktober (nr. 95).

In januari 2016 (nr. 96) staat een samenvatting van de lezing die ik samenstelde over de cactusgeslachten, over de historie en over de huidige stand van zaken.

In nummer 97 van april 2016 is opgetekend hoe Arjen zijn eerder beschreven zaaimethode demonstreert, als aanzet tot misschien weer een nieuwe traditie, de zaaiwedstrijd, die overigens door Ben werd georganiseerd.

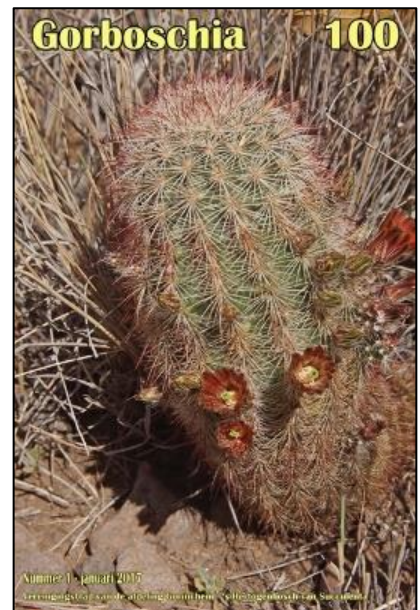
In het laatste nummer (99) is er de terugkeer van oud-lid Nol Hoevenaar, die in zijn artikel "Cactusperikelen" verhaalt hoe het hem vergaan is sinds hij zijn (*Echinocereus*)verzameling rigoureuus ruimde vanwege een schimmelinfectie.

Over een tijdspanne van 25 jaar is er veel gebeurd en veel veranderd. Daarom blikken we in deze honderdste Gorboschia terug op de belangrijkste gebeurtenissen. Natuurlijk kan dit maar beperkt zijn en vergeten we al de mensen die hun kas openstelden in de zomermaanden. Ook alle verslagen hiervan staan in de 100 Gorboschia's. We hebben ook niet alle sprekers genoemd die we door de jaren mochten verwelkomen en waarvan de lezingen ook werden verslagen, vaak door Jan van Beusekom. Waarvoor dank.

Ook mogen we niet de schrijvers vergeten van de "Plant van de maand", die – soms gedwongen – hun waardevolle bijdrage leverden aan ons afdelingsblaadje.

Toen ik in 1992 begon had ik als doel de honderd vol te maken. Dankzij Frans, die de redactie op een gegeven moment overnam, is dit gelukt.

En hier is dan honderdste. Op naar de?

Nummer 100

Andre van Zijlen.
26 december 2016

Agenda voor de jaarvergadering 2017

Datum 9 januari 2017

Aanvang 20:00uur

Plaats Huize Frans en Tonny Mommers, Egyptering 18, Drunen

1. Opening door de voorzitter
2. Bestuur mededelingen
3. Jaarverslag secretaris
Zie verderop in deze Gorboschia
4. Jaarverslag penningmeester
Zie verderop in deze Gorboschia
5. Verslag van de kascommissie
Jan Nelis en Arie Adriaanse
6. Bestuur verkiezing
In 2017 zijn aftredend: Frans Mommers, Cees van Oord, Arthur van Tilborg en Ben Wijffelaars
Frans Mommers stelt zich verkiesbaar
Ben Wijffelaars stelt zich verkiesbaar
Arthur van Tilborg stelt zich verkiesbaar
Cees van Oord heeft te kennen gegeven om te stoppen
Nieuwe kandidaten kunnen zich opgeven bij het secretariaat.
7. De Gorboschia
Mogelijkheid tot het indienen van wensen en ideeën
8. Activiteiten: voorkeuren / nieuwe ideeën
Mocht u nieuwe wensen of ideeën voor activiteiten hebben, maak deze dan s.v.p. kenbaar aan het bestuur, dan kunnen we dit aan de vergadering voorleggen.
Natuurlijk is er tijdens de vergadering de mogelijkheid om activiteiten en ideeën aan te dragen.
9. Cactusreisje: 20 mei
Details volgen in de vergadering.
- 10 Rondvraag

11 april	Plantenkeuring en fotowedstrijd
Verslag van beide in de Gorboschia van juli
16 mei	Open kas bij 5 leden van de afdeling
21 mei	Het cactusreisje samen met Tilburg en Eindhoven
Verslag in de Gorboschia van juli
14 juni	Open kas bij Cor en Irene Schoonus
Verslag in de Gorboschia van juli
16 juli	Open kas en barbecue bij Frans en Tonny Mommers
Verslag in de Gorboschia van oktober
8 augustus	Open kas bij Arjen en Pauline de Boer
Verslag in de Gorboschia van oktober
12 september	Lezing in Tilburg door Nico Uittenbroek (samen met Tilburg en Eindhoven)
Verslag in de Gorboschia van oktober
10 oktober	Lezing Ben Wijffelaars over zijn reis in Namibië
Verslag in de Gorboschia van januari 2017
10 november	Lezing Hans Huizing over de Westkaap
Verslag in de Gorboschia van januari 2017
12 december	“De kas het hele jaar door” door Jan en Cees
Na de pauze lezing Andre over zijn reis naar Sicilië
Verslag in de Gorboschia van januari 2017

Bestuursvergaderingen

Er werd vier keer door het bestuur vergaderd, waarbij notulen werden opgemaakt en wel op 4 maart, 10 juni, 5 september en 25 november 2016.

Andre van Zuijlen
26 december 2016

Jaarverslag penningmeester 2016

In verband met problemen nog geen financieel verslag.
Op de jaarvergadering komen er verdere mededelingen.

Het bestuur

Baren indestructible

Jaaragenda 2017

Afdeling Succulenta Gorinchem – `s-Hertogenbosch

<u>Maandag 9 januari</u>	Jaarvergadering Zaaiwedstrijd
<u>Maandag 13 februari</u>	Lezing "I Love"..... Door Frans Mommers
<u>Maandag 13 maart</u>	Lezing over de Antillen Door Peter van Dongen
<u>Maandag 10 april</u>	Plantenkeuring Fotowedstrijd
<u>Maandag 8 mei</u>	Doe-avond Bloemsierkunst (onder voorbehoud) Plaats van handeling "Cepu Constructions bv" Mandenmaker 30, 5253 RC Nieuwkuijk
<u>Zaterdag 20 mei</u>	Cactusreisje samen met de afdelingen Eindhoven en Tilburg Opstapplaats "Cepu Constructions bv" Mandenmaker 30, 5253 RC Nieuwkuijk
<u>Maandag 5 juni</u>	2 ^e Pinksterdag Open kas bij: Andre van Zijlen – Cees en Marleen Pulles – Cactuskwekerij "Lakerveld" Hans Biesheuvel – Cor en Irene Schoonus - Frans en Tonny Mommers
<u>Maandag 12 juni</u>	Open kas/tuin Bij Hans en Netty Sleutjes
<u>Zaterdag 8 juli</u>	Open kas met BBQ Bij Frans en Tonny Mommers
<u>Maandag 14 augustus</u>	Open kas Bij Jan en Betsie Nelissen
<u>Maandag 11 september</u>	Lezing samen met Eindhoven en Tilburg Organisatie door afdeling Gorinchem – `s-Hertogenbosch
<u>Maandag 9 oktober</u>	Lezing Canarische eilanden Door Ben Wijffelaars
<u>Maandag 13 november</u>	Lezing over nog overeen te komen onderwerp Door Bertus Spee
<u>Maandag 11 december</u>	Doe-avond